

МЊАЗА НУОПЦЇ

Кйнд ам фост копил мума-мја мј-а спус кӑ а вӑзут мњаза нуопцѝ.

Вродатӑ а фост ку тата-л ји, да ку деда ал мјеу сӑ куљагӑ порумби йн *сӑчу ал љи ла ваље*.

Локу маре, порумби мулѝ ш-а куљес туатӑ зӑуа, пӑнӑ сара. Кйнд а йнчепут сӑ умплѣ кару суариљѝ с-а дус йнкӑтрӑ Исйкова Маре. Ја а цйнут вачиљѝ ље фуњије ш-а мјер ку кару йнтрӑ рйндурј унље а фост грӑмјезйљѝ ље порумбј, да дјејку а пус порумби йн тйрнӑ ш-а рӑстуорнато йн кар. Ла вач а љ- љегат тйрње ље жицӑ ла ботурј сӑ ну трагӑ йн лӑтурј ши сӑ пуатӑ сӑ ље цйнӑ.

Кйнд а умплут дјејку кару мӑј а пус парј ши малдӑре ље туљењ пи ље лӑтурј ши а йнкӑркат кару биње, а пус порумби туоц.

Ама а йнњегурат биње, с-апропијат мижлуоку нуопцѝ кйнд а плѣкат љин лок.

Дјејку а пуртат вачиљѝ ши бињишуор а јешит ла друм каре а мјерс унље а фост вродатӑ пруга белгиј. Дрзму ӑла ј-а пуртат пӑнӑ ла гура туњелулуј ши пје уормӑ а луато пје друм каре а мјерс йнтрӑ Ћимок ши пруга а маре.

Мума а фост йн мижлуоку карулуј пје порумбј да ши дјејку а дат друму ла вач сӑ мјаргӑ сйнгурје ши с-а сујит йн кар љин нӑјинље.

Вачиљѝ а шљиут друму ш-а мјерс бињишуор. Кйнд а ажунс ла рампӑ унље а трекут алту друм каре а мјерс пје куастӑ йн љал, љесупра ље туњел, љин марцина Ћимокулуј а јешит йн друм о гомонљацӑ њагрӑ ка ун пласт мик. Вачиљѝ а стӑтут ш-а порњит сӑ суфље таре пим нӑрј.

Да гомонљаца с-а скутурат ка пифљијѝ ш-а мйрӑјит ка кйњиљѝ ал турбат.

Дјејку аву йн мйнӑ о нуја цапӑнӑ ку каре а мйнат вачиљѝ ши с-ӑ добӑрйт љин кар ш-а йнцӑпато пје гомонљаца аја ку нујауа. А зйс: „ Фуц ало љин друм“, да ја а йркӑјит ка пуорку дупӑ че-л тај ла гйт.

Ама љин мижлуоку друмулуј с-а мутат йнкӑтрӑ марцина Ћимокулуј.

Дјејку а луат ланцурљѝ ла вач ш-а йнчепут сӑ сӑ цнкурӑје да ши вачиљѝ с-ӑ йнкурӑјит дупӑ јел.

Аша с-а йнкурӑјит вро три суље ље мјетӑре, ши вачиљѝ а стӑтут. А плѣкат сӑ мјаргӑ бињишуор.

Да мума с-а цйнут сӑ ну кадӑ љин кар ш-а йнкремењит ље фрикӑ.

Кйнд а ажунс ла рјекӑ а трекут пи су под ш-а луато йнљал йнкӑтрӑ сат.

Кйнд а ажунс йн сат кару а здронкӑњит пим бӑјкуање ш-а йнљепут кйњи сӑ алатре.

Кйнд а ажунс акас а фост трекуц ље апӑ ши јиј ши вачиљѝ.

Кйнд с-а бӑгат йн касӑ мума ј-а спус ла мумӑ-са, ла баба Јоана а мја, ч-а фост пје друм. Баба ј-а спус кӑ а шљиут ље мњаза нуопцѝ кӑ ј-а спус баба алу Првуљикӑ кӑ ши луј ј-а јешит йн друм јар аколо ла рампӑ. Јел а друмујит љин сат пӑнӑ ла кољибӑ, йнкӑљекат пје мӑгарј, ши мӑгарју ну мӑј а врут сӑ мјаргӑ кйнд а јешит мњаза нуопцѝ йн друм, ши јел с-а йнтуорс акас.

Мошу Санду алу Пјера а повјесљит ла копиј йн сат кӑ вродатӑс-а дус дупӑ пјешље пје Ћимок ку нӑпасљӑ ши йнвро сарӑ кйнд а фост аколо ла рампа аја, а вӑзут о његурјацӑ йн Ћимок ши љ-одатӑ а вењит ун тӑлас ље апӑ маре пистӑ јел. Абја а јешит љин Ћимок.

Ће парља дирјаптӑ ла Ћимок, љиспре Йсйновӑц, аколо а фост *Муара нуоуо*, ш-а лукрат, а вењит лумја љин туаље пӑрцйљѝ.

Йнтро сарӑ, аколо ла муарӑ, ну сӑ шљије кум с-а њекат Ценӑ алу Ћину лу Баљи љин Исйновӑц. Аја а фост йнӑјинље 75 ље ај. Ај ље л-а гӑсит њекат йн Ћимок лйнгӑ муарӑ а спус кӑ пӑмйнту пје марцина а фост уд ка кйнд а вењит апа маре љ-одатӑ.

Муара дупӑ аја ну мӑј а лукрат, ши ље тот са срупат.

Слободан алу Милӑ алу Кољицӑ, Табаковӑц.

НОЋНА УТВАРА

Кад сам би дете моја мајка ми је причала да је видела ноћну утвару.

Некада је ишла са њеним оцем, а мојим дедом да беру кукуруз у *доњем сечу*. Њива велика, кукуруза много и брали су целог дана, до увече.

Кад су почели да товаре кола, сунце је отишло према Великој Јасикови. Она је водила краве и вукла је кола између редова где су биле гомиле кукуруза, а деда је стављао кукуруз у корпу и исту је истоварао у кола. Кравама су везали корпе од жице на њушкама да не вуку на страну по храну и да би могла да их држи.

Кад је деда напунио кола завукао је колце поред литри са овбе стране, па је натоварио кола добро. Ставио је сав кукуруз. Али, омркли су добро. Приближила се поноћ кад су пошли из њиве.

Дњада је водио краве и полако је изашаомна пут где је некада ишла белгијска пруга. Тај пут их је водио до излаза тунела а после су ишли путем који је ишао између Тимока и велике пруге.

Моја мајка је седела на кукурузу на сред кола, а и деда је пустио краве да иду саме и попео се на кола са предње стране. Краве су знале пут и ишле су полако. Кад су стигли код рампе где се одвајао пут који је ишао узбрдо изнад тунела, са обале Тимока је изашла на једна црна утвара ко један мањи пласт сена. Краве су нагло стале и почеле су јако да дувају кроз ноздрве. А та утвара се тресла као пихтије и режала као бесан пас.

Деда је имао у руци јешан јак штап којим је терао краве, сишао је са кола и тим штапом је убоо ту утвару и рекао: „Бежи, ало са пута,“ а она је кркљала јако као свиња после клања. Са средине пута померила се према обали Тимока.

Деда је узео у руке ланце од улара од крава и почео да трчи, а краве су потрчале за њим. Тако су трчали око три стотине метара и краве су стале. Почеле су да ходају полако. А моја мајка се држала да не испадне из кола и утрнула је од страха.

Кад су стигли до реке прошли су испод моста и пошли узбрдо према селу. Ушли су у село и точкови од кола су затандрчали по камењу, па су пси залајали.

Кад су стигли кући били су знојави и они и краве.

Кад су ушли у кућу, моја мајка је рекла њеној мајци, а мој баби Јовани ште је било на путу. Баба је рекла да је знала за ноћну утвару јер јој је причала баба од Петра Радуловића, да је и њму изашла на пут опет тамо код рампе. Он је путовао од села до појате на магарцу и магарац није хтео више напред кад је изашла ноћна утвара на пут и он се окренуо назад и вратио се кући.

Деда Александар Мијајловић је причао деци у селу да је некада отишао да хвата рибу у Тимоку са мрежом која се зове серме и неко вече, кад је био тамо код рампе, видео је неку мрачну утвару на Тимоку и одједном је дошао један велики талас воде преко њега, да је једва изашао из Тимока.

На десној страни Тимока, према великом Јасеновцу, била је тзв. *Нова воденица*, која је радила и људи су долазили са свих страна. Једне вечери, тамо код те воденице, под непознатим околностима удавио се Цена Првуловића из Великог Јасеновца.

То је било пре 75 година(негде после 1950.г.). Они који су га пронашли утопљеног поред воденице у Тимоку, причали су да је земља на обали била мокра, као да је одједном дошао неки талас воде. Воденица после тога више није радила и потпуно се урушила.

Слободан Цветић, Табаковац.